מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר ולהשתמש בארבעת כלי הקריאה החכמה: מש"ה, תעודת זהות, מילות קישור ורעיון מרכזי
- לתרגל קריאה מודעת בשלושה שלבים - לפני, תוך כדי ואחרי
- לפתח הרגל של עצירה, בדיקה וניחוש מודע בזמן קריאת טקסט
- להתאמן בקריאת שאלות בעיון לפני מתן תשובה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – מכירים את החלקים

- 1 – ב (מהי הכותרת של הטקסט)
- 2 – ג (היכן הטקסט התפרסם)
- 3 – ד (מי כתב את הטקסט)
- 4 – א (למי מיועד הטקסט)

חלק ב' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – מזהים בטקסטים קצרים

- 1. ג – מוען
- 2. ב – החבר שמקבל את המכתב

חלק ג' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – כותבים ומנתחים

- 1. כותרת: הזמנה למסיבת סיום שכבה. במה: הודעה בכיתה או קבוצת הורים. מוען: ועד הכיתה. נמען: תלמידי השכבה והוריהם. תאריך: תאריך המסיבה.

חלק ד' – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מכירים את שלושת השלבים

- 1. נכון – אלה שלושת שלבי הקריאה החכמה.
- 2. לא נכון – לפני הקריאה מציצים בכותרת, בתמונות ובכותרות המשנה.
- 3. נכון – זה בדיוק מה שעושים בשלב תוך כדי הקריאה.

חלק ה' – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מתאימים פעולה לשלב

- 1 – ג (לפני הקריאה)
- 2 – א (לפני הקריאה)
- 3 – ב (תוך כדי קריאה)

חלק ו' – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מתרגלים בעצמנו

- 1. שני ניחושים סבירים שקשורים לכותרת הטקסט.

חלק ז' – פרק 3 • מש"ה: פותרים מילה חדשה – מכירים את מש"ה

- 1. א – מילון, שורש, הקשר
- 2. ב – שורש
- 3. ג – הקשר

חלק ח' – פרק 3 • מש"ה: פותרים מילה חדשה – מתרגלים עם דוגמאות

- 1. ע-ב-ר
- 2. עייפים מאוד

חלק ט' – פרק 3 • מש"ה: פותרים מילה חדשה – חושבים וכותבים

- 1. תשובה פתוחה: בחירת מילה והסבר מתאים לבחירת הכלי

חלק י' – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – זיהוי סוגים

- 1 – ד (וגם / בנוסף)
- 2 – ג (אבל / לעומת זאת)
- 3 – א (כי / בגלל)
- 4 – ב (לכן / לפיכך)

חלק י"א – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – נכון או לא נכון

- 1. לא נכון – "כי" מביאה סיבה, ו"לכן" מביאה תוצאה

חלק י"ב – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – מזהים בהקשר

- 1. ב – ניגוד

חלק י"ג – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – משלימים את הפסקה

- 1. אבל

חלק י"ד – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – היכרות עם האסטרטגיה

- 1. א – כל הפרטים עומדים מתחתיו
- 2. א – שואלים מה הנושא
- 3. ב – בתחילת הפסקה או בסופה

חלק ט"ו – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – תרגול עם דוגמה

- 1. לא נכון – מנסחים את הרעיון המרכזי במילים שלנו, בקצרה וללא דוגמאות
- 2. לא נכון – פרט מעניין זוכרים, אבל הוא לא בהכרח העיקר שעליו עומד כל הטקסט
- 3. לא נכון – זה פרט בתוך הטקסט, לא הנושא הכללי של הקטע כולו

חלק ט"ז – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – יישום וכתיבה

- 1. במילים
- 2. ירוק

חלק י"ז – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – זוכרים את הכלי

- 1. לא נכון – קוראים את השאלה לאט, ואם צריך - פעמיים, כולל המילים הקטנות
- 2. נכון – סימון מילות השאלה עוזר להבין מה בדיוק מבקשים מאיתנו
- 3. נכון – לפעמים השאלה כוללת רמזים כמו שם הסיפור או מספר הפסקה

חלק י"ח – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – מבינים את השלבים

- 1. ב – קוראים את השאלה כולה, לאט
- 2. ב – שלושה

חלק י"ט – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – מתרגלים זיהוי

- 1. טקסט
- 2. עניתי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה את שלושת הכלים: מילון, שורש, הקשר ונותנת דוגמה לכל אחד
- המשפט כולל נושא ומה נאמר עליו, בלי להעתיק משפט שלם מהטקסט ובלי פרט שולי
- התלמיד/ה מזהה נכון לפחות שלושה סוגי מילות קישור שונים ומסביר/ה את תפקידם

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד על החוברת לאורך כמה שיעורים - פרק אחד או שניים בכל מפגש, עם חזרה קצרה בתחילת כל שיעור
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בפרק מש״ה ובתעודת הזהות בלבד, ולדלג על תרגילי מילות הקישור המורכבים יותר
- כדאי לשלב קריאה בקול רם של הדוגמאות לפני מילוי התרגילים, במיוחד בכיתות הנמוכות
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף אתגר: למצוא דוגמאות נוספות למילות קישור או לכתוב פסקה קצרה משלהם עם רעיון מרכזי

חוברת תרגול – קוראים חכם: אסטרטגיות קריאה

קוראים חכם – אסטרטגיות קריאה

יסודי · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – תעודת זהות של טקסט
2. פרק 2 – לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה
3. פרק 3 – מש״ה: פותרים מילה חדשה
4. פרק 4 – מילות קישור: תמרורים בטקסט
5. פרק 5 – רעיון מרכזי: מה העיקר?
6. פרק 6 – השאלה כטקסט ותרגול מסכם

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת נתרגל יחד את כלי הקריאה החכמה - איך לפענח מילה קשה, איך לבדוק מי כתב את הטקסט, ואיך למצוא את העיקר. בכל פרק יש הסבר קצר ותרגילים. אפשר לעבוד לבד או בזוג, ולבדוק את התשובות בסוף.

בנק מילים: ירוק | במילים | עניתי | ע-ב-ר | עייפים מאוד | אבל | טקסט

1 חלק א' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – מכירים את החלקים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת	___	**א.** למי מיועד הטקסט
2. במה	___	**ב.** מהי הכותרת של הטקסט
3. מוען	___	**ג.** היכן הטקסט התפרסם
4. נמען	___	**ד.** מי כתב את הטקסט

2 חלק ב' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – מזהים בטקסטים קצרים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה חלק בתעודת הזהות עונה על השאלה מי כתב את הטקסט?

(א) כותרת (ב) במה (ג) מוען

2. במכתב שכתב ילד לחברו, מי יהיה ה'נמען'?

(א) הילד שכתב (ב) החבר שמקבל את המכתב (ג) מקום הכתיבה

3 חלק ג' – פרק 1 • תעודת זהות של טקסט – כותבים ומנתחים

ענו בקצרה.

1. כתבו תעודת זהות קצרה להזמנה למסיבת סיום שכבה: כותרת, במה, מוען, נמען ותאריך.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מכירים את שלושת השלבים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	קורא חכם קורא את הטקסט בשלושה שלבים: לפני, תוך כדי ואחרי.	☐	☐
2	לפני הקריאה מסתכלים רק בסוף הטקסט ולא בכותרת.	☐	☐
3	תוך כדי קריאה עוצרים בסוף כל פסקה ושואלים מה למדתי כאן.	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מתאימים פעולה לשלב

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מציצים בכותרת ובתמונות	___	**א.** לפני הקריאה

2. שואלים מה אני כבר יודע על הנושא	___	**ב.** תוך כדי קריאה
3. מסמנים מילים קשות ופותרים אותן במש״ה	___	**ג.** לפני הקריאה

6 חלק ו׳ – פרק 2 • לפני, תוך כדי ואחרי הקריאה – מתרגלים בעצמנו

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו כותרת של טקסט שקראתם לאחרונה. כתבו שני ניחושים שעשיתם לפני הקריאה.

7 חלק ז׳ – פרק 3 • מש״ה: פותרים מילה חדשה – מכירים את מש״ה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מש״ה הוא ראשי תיבות של שלושה כלים לפענוח מילה חדשה. מה הם?

(א) מילון, שורש, הקשר (ב) משפט, שם, הברה (ג) מילה, משמעות, הסבר

2. איזה כלי עוזר למצוא את אותיות השורש ולהיזכר במילים מאותה משפחה?

(א) מילון (ב) שורש (ג) הקשר

3. באיזה כלי קוראים את המשפט שלפני המילה הקשה ואחריה כדי לנחש את הפירוש?

(א) מילון (ב) שורש (ג) הקשר

8 חלק ח׳ – פרק 3 • מש״ה: פותרים מילה חדשה – מתרגלים עם דוגמאות

השלימו את המילה החסרה.

1. במשפט "מעבורת הגיעה לנמל", השורש של המילה מעבורת הוא _____

2. במשפט על הליכה ארוכה "רצינו רק לשכב ולנוח" מופיעה המילה "מותשים". לפי ההקשר, פירוש המילה הוא _____

9 חלק ט' – פרק 3 • מש"ה: פותרים מילה חדשה – חושבים וכותבים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו מילה קשה אחת מספר שאתם קוראים עכשיו, וכתבו: באיזה כלי (מילון, שורש או הקשר) הייתם משתמשים כדי להבין אותה? הסבירו למה.

10 חלק י' – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – זיהוי סוגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הוספה	___	**א.** כי / בגלל
2. ניגוד	___	**ב.** לכן / לפיכך
3. סיבה	___	**ג.** אבל / לעומת זאת
4. תוצאה	___	**ד.** וגם / בנוסף

11 חלק י"א – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה "כי" מביאה אחריה תוצאה.	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – מזהים בהקשר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. המילה "למרות" מציינת תמרור של:

(א) הוספה (ב) ניגוד (ג) סיבה

13 חלק י״ג – פרק 4 • מילות קישור: תמרורים בטקסט – משלימים את הפסקה

השלימו את המילה החסרה.

1. החוקרים חשבו שהצבים נעלמו, _____ אחרי שנתיים הם חזרו לנחל.

14 חלק י״ד – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – היכרות עם האסטרטגיה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במה דומה הרעיון המרכזי למטרייה?

(א) כל הפרטים עומדים מתחתיו (ב) הוא תמיד המשפט הראשון

(ג) הוא תמיד מספר

2. מהו הצעד הראשון במציאת הרעיון המרכזי?

(א) שואלים מה הנושא (ב) כותבים משפט ארוך (ג) מחפשים מספרים

3. איפה בדרך כלל אפשר למצוא את משפט המפתח בפסקה?

(א) באמצע בלבד (ב) בתחילת הפסקה או בסופה (ג) רק בכותרת

15 חלק ט״ו – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – תרגול עם דוגמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אפשר לכתוב את הרעיון המרכזי על ידי העתקת משפט ארוך מהטקסט	☐	☐
2	פרט מעניין או מפתיע בטקסט הוא תמיד הרעיון המרכזי	☐	☐
3	בדוגמת המשפחה והשכנים, הנושא הוא עציצים על אדן חלון בלבד	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • רעיון מרכזי: מה העיקר? – יישום וכתיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. מחברים נושא ומה נאמר עליו למשפט אחד _____ שלי, בלי דוגמאות

2. הרעיון המרכזי בקטע על המשפחה והשכנים: יוזמה קטנה הפכה את הבניין ל _____ וקירבה בין השכנים

17 חלק י״ז – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – זוכרים את הכלי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	קוראים חכמים קוראים את השאלה פעם אחת מהר ועוברים מיד לכתוב תשובה	☐	☐
2	כדאי להקיף ולסמן מילות שאלה כמו מדוע, הסבירו והשוו	☐	☐
3	השאלה עצמה יכולה לתת לנו מידע, למשל באיזו פסקה לחפש את התשובה	☐	☐

18 חלק י״ח – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – מבינים את השלבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו השלב הראשון כשניגשים לשאלה?

(א) כותבים תשובה מהר (ב) קוראים את השאלה כולה, לאט

(ג) מדלגים למילים הקטנות

2. כמה סוגי שאלות מוזכרים באסטרטגיה (איתור, פרשנות ועוד)?

(א) שניים (ב) שלושה (ג) ארבעה

19 חלק י״ט – פרק 6 • השאלה כטקסט ותרגול מסכם – מתרגלים זיהוי

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני שעונים, קוראים את השאלה עצמה לאט, כמו _____ קצר

2. בשלב החמישי חוזרים לשאלה ובודקים האם _____ על כל מה שסימנתי

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר בקיצור מה זה מש״ה ומתי משתמשים בכל כלי מתוכו

אני יכול/ה למצוא רעיון מרכזי בפסקה קצרה ולנסח אותו במשפט אחד שלי

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀